

شماره پانزدهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای مطالعات انقلاب اسلامی

در

دانشگاه‌های آمریکای شمالی

و اروپای غربی

دکتر سید محمد مطلب عبدالله

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

www.ketab.ir

سرشناسه

: عبدالله، عبدالمطلب، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور : راهنمای مطالعات انقلاب اسلامی

در دانشگاه‌های آمریکای شمالی و اروپای غربی

مشخصات نشر

: تهران: رهیافت خط اول، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری

: ۱۹۴ ص.

شابک

: 978-600-94492-2-4

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع

: اسلام — آمریکای شمالی — بررسی و شناخت

موضوع

: اسلام — اروپای غربی — بررسی و شناخت

موضوع

: ایران‌شناسی — آمریکای شمالی

موضوع

: ایران‌شناسی — اروپای غربی

موضوع

: ایران — تاریخ — انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۱ B۲ /ع

رده بندی دیویی

: ۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۲۰۵۵۶

رهیافت

راهنمای مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های امریکا شمالی و

اروپای غربی

تألیف: دکتر عبدالمطلب عبدالله

ناشر: رهیافت خط اول

شمارگان: ۱۵۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۵

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

کلیه حقوق نشر محفوظ است.

فهرست

۶	مقدمه
۹	بخش اول: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های آمریکای شمالی
۱۱	فصل یک: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های آمریکا
۱۱	مقدمه
۱۲	دانشگاه نیویورک
۱۷	پردیس دانشگاه کالیفرنیا
۱۸	دانشگاه یوسی‌ای
۲۱	دانشگاه UCLA (یو سی ایل اے)
۲۶	دانشگاه برکلی
۲۷	دانشگاه یوسی‌ای
۲۹	دانشگاه شمال میشیگان
۳۱	دانشگاه غرب میشیگان
۳۳	دانشگاه ایالت میشیگان
۳۵	دانشگاه کلمبیا
۵۳	دانشگاه پرینستون
۵۶	دانشگاه استنفورد
۵۹	دانشگاه واشنگتن
۶۰	دانشگاه ییل
۷۰	دانشگاه آریزونا
۷۳	دانشگاه سیراکیوز
۷۵	دانشگاه پنسیلوانیا
۷۷	جمع بندی

فصل دو: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های کانادا.....	۷۹
مقدمه.....	۷۹
دانشگاه تورنتو.....	۸۰
دانشگاه سنت پاول.....	۹۰
دانشگاه کارلتون.....	۹۳
دانشگاه سیمون فریزر.....	۹۵
دانشگاه یورک.....	۹۸
دانشگاه آلدیا.....	۱۰۰
دانشگاه کوپین.....	۱۰۲
دانشگاه آلبر.....	۱۰۴
دانشگاه بریتیش کلمبیا.....	۱۰۶
دانشگاه مک گیل.....	۱۰۷
جمع بندی.....	۱۰۹
بخش دوم: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های اروپای غربی.....	۱۱۱
فصل یک: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های انگلستان.....	۱۱۳
مقدمه.....	۱۱۳
دانشگاه سنت اندروز.....	۱۱۴
دانشگاه سواس.....	۱۱۷
دانشگاه شفیلد.....	۱۲۳
دانشگاه سوئت همپتون.....	۱۲۵
کالج رجنتس (نایب السلطنه) لندن.....	۱۲۷
دانشگاه ریچموند.....	۱۲۸
دانشگاه رویال هولوی.....	۱۳۰
دانشگاه ریدینگ.....	۱۳۲
دانشگاه سای.....	۱۳۲
دانشگاه شفیلد هالام.....	۱۳۴
دانشگاه جان سنت یورک.....	۱۳۵
دانشگاه بیرمنگهام.....	۱۳۷
جمع بندی.....	۱۳۸

فصل دوم: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های فرانسه	۱۳۹
مقدمه	۱۳۹
مؤسسه مطالعات ایرانی دانشگاه پاریس سه	۱۴۰
مرکز و گروه پژوهشی « جهان ایرانی و هندی »	۱۴۸
دانشگاه استراسبورگ	۱۵۵
مؤسسه مطالعات اسلام و جوامع دنیای اسلام	۱۵۷
مؤسسه ملی زبان‌ها و تمدن‌های شرقی (اینالکو)	۱۶۰
جمع‌بندی	۱۶۴
فصل سه: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های آلمان	۱۶۵
مقدمه	۱۶۵
دانشگاه ماربورگ	۱۶۶
دانشگاه توفریش بامبرگ	۱۷۰
دانشگاه گوتینگن	۱۷۴
دانشگاه آزاد برلین	۱۷۷
دانشگاه هامبورگ	۱۷۹
جمع‌بندی	۱۸۰
فصل چهار: مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های هلند	۱۸۱
مقدمه	۱۸۱
دانشگاه لیدن	۱۸۲
دانشگاه اراسموس روتردام	۱۸۵
دانشگاه گرونینگن	۱۸۸
جمع‌بندی	۱۸۹
بخش سوم: جمع‌بندی	۱۹۱

مقدمه

مطالعات انقلاب اسلامی ایران در دانشگاه‌های کشورهای جهان خصوصاً آمریکای شمالی و اروپای غربی نوپا محسوب می‌شود. نوپایی این حوزه از زمان پیروزی انقلاب اسلامی به جذابیت همراه گشته است. اگرچه حوزه مطالعات انقلاب اسلامی در دانشگاه‌های جهان نسبت به حوزه زبان شناسی و یا مطالعات زبان و ادب فارسی از سابقه کدتری برخوردار است، ولی روند رشد مطالعات ایران و انقلاب اسلامی در سه دهه گذشته رشد روزافزونی داشته است. دلیل این جذابیت و علاقه‌مندی به تحولات سیاسی اجتماعی دهه گذشته خاورمیانه و جهان اسلام پس از پیروزی انقلاب اسلامی و موج بیداری اسلامی گشت دارد. امروز خاورمیانه و جهان اسلام از بازیگران قدرتمند صحنه بین‌الملل به شمار می‌آیند و تا آینده غیرقابل پیش‌بینی این وضعیت ادامه خواهد یافت. نقش ایران و بیداری اسلامی متأثر از انقلاب اسلامی گونه‌ای جدید از تحولات پیچیده سیاسی اجتماعی منطقه شده است که برای درک این شرایط بسیاری از دانشگاه‌ها و مراکز مطالعاتی خود را نیازمند فهم دقیق از اسلام، انقلاب اسلامی، جوامع و مردم مسلمان و مذاهب و جنبش‌های اسلامی دانسته‌اند. از این رو، بخش‌های مختلف مرتبط با اسلام شناسی و ایران شناسی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشورهای دنیا خصوصاً آمریکای شمالی و اروپای غربی فعال شده است. که به دنبال شناخت واقعی از اسلام، ایران، سیاست‌ها، موضع‌گیری‌ها، دین‌داری، عقاید و... می‌باشد. جلوه این رشد را می‌توان در شمار پژوهشگران، مؤسسات پژوهشی، مقالات علمی و مراکز دانشگاهی مشاهده کرد. شناسایی و معرفی برجسته‌ترین دانشگاه‌ها و مراکز فعال در حوزه مطالعات ایران و انقلاب اسلامی و مهم‌ترین فعالیت‌های صورت گرفته در این عرصه مبنای کتاب حاضر می‌باشد.

کتاب راهنمای مطالعات انقلاب اسلامی با هدف شناسایی و معرفی مراکز دانشگاهی و مؤسسات تحقیقاتی معتبر و معرفی پژوهشگران برجسته این حوزه در مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌های معتبر آمریکای شمالی و اروپای غربی می‌باشد تا به اساتید و پژوهشگران حوزه‌های مختلف اعم از علوم سیاسی، روابط بین‌الملل، مطالعات ایران و انقلاب اسلامی کمک نماید با دیدگاه‌ها و نگرش‌های مراکز نام برده نسبت به ایران و انقلاب اسلامی آشنا و دسترسی پیدا کنند.

در این تحقیق تلاش شد که به ابعاد زیر پرداخته شود:

۱. معرفی برجسته‌ترین دانشگاه‌ها و مؤسسات معتبر علمی - تحقیقاتی آمریکای شمالی (آمریکا و کانادا) و اروپای غربی (انگلستان، فرانسه، هلند و آلمان) که در حوزه مطالعات ایران و انقلاب اسلامی فعالیت دارند.

۲. معرفی برجسته‌ترین پژوهشگران مطالعات ایران و انقلاب اسلامی در مراکز فوق‌الذکر.

۳. معرفی محورهای اصلی در مطالعات ایران و انقلاب اسلامی در کشورهای آمریکای شمالی و اروپای غربی.

۴. ارائه جمع‌بندی دیدگاه‌های موجود در هر منطقه درباره انقلاب اسلامی. روش تحقیق در کتاب حاضر، توصیفی - تحلیلی است. روش گردآوری اطلاعات با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و کسب اطلاعات لازم از طریق جستجوی اینترنتی بوده است. روش کار بدین صورت است که به آدرس سایت دانشگاه‌ها مراجعه شده و پس از کسب اطلاعات اولیه در هر مورد به سامانه مربوطه وارد و اطلاعات هریک از اساتید و پژوهشگران مورد نظر، صورت مستقل از وبلاگ شخصی آنها کسب شده است. اطلاعات مربوط به برخی از سایت‌ها نیز با جستجو در موتور گوگل استخراج کرده‌ایم. این کتاب به دو بخش تقسیم می‌شود. بخش اول آمریکای شمالی شامل دو فصل، فصل اول کشور ایالات متحده آمریکا و فصل دوم کانادا است. بخش دوم کشورهای اروپای غربی شامل چهار فصل فرانسه، انگلستان، آلمان و هلند می‌باشد.

براساس بررسی‌های به عمل آمده، تا کنون در هیچ داخلی مجموعه‌ای تحت این عنوان یا عناوین مشابه که دربرگیرنده اطلاعات نسبتاً کامل مورد نیاز برای فعالان حوزه مطالعات ایران و انقلاب اسلامی باشد، تدوین و ارائه نشده است. فقط در حوزه مطالعات زبان‌شناسی و ترویج زبان فارسی مجموعه‌ای توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جمع‌آوری شده است که به جهت اهداف و موضوع از کتاب حاضر مستقل می‌باشد.

منابع این کتاب صرفاً به استفاده از اینترنت و سایت دانشگاه‌ها و جستجوی در موتور گوگل متمرکز شده است. در بسیاری از موارد به دلیل امنیتی و ملاحظات شخصی، اساتید و پژوهشگران ایرانی الاصل اطلاعات خود را در سایت دانشگاه و یا مرکز پژوهشی به صورت ناقص قرار داده‌اند که این امر باعث مشکلاتی در ارائه کامل اطلاعات می‌باشد.

عناوین کلی جهان اسلام، خاورمیانه، جهان عرب، اسلام‌شناسی، ترک‌شناسی، کردشناسی، حتی یزیدشناسی، زبان و ادب فارسی، باستان‌شناسی، جغرافیا، محیط زیست، بهداشت و پزشکی، هنر و موسیقی، تاریخ ایران باستان، فیزیک، شیمی و علوم پایه، معماری، شهرسازی و... امروزه در عناوین کلی و مطالعات حوزه ایران به چشم می‌خورد. لذا عنوان خاص انقلاب اسلامی و حوزه مرتبط با آن کمتر مورد توجه خصوصاً دانشگاه‌های اروپایی می‌باشد. موضوعات کلی چون «شرق‌شناسی»، «مطالعات خاورمیانه»، «مطالعات هند و ایرانی»، «اسلام‌شناسی» یا «آسیا‌شناسی» عناوین رایج شده است.

در سال حاضر در بسیاری از دانشگاه‌ها، گروه یا بخش مستقلی با عنوان انقلاب اسلامی، فعالیت می‌کنند در صورت وجود و یا درخواست دانشجوی، واحد درسی و یا عنوان پایان‌نامه، برگزار می‌شود. به تناسب کاسته شدن از استقبال دانشجویان در حوزه مطالعات انقلاب اسلامی، خصوصاً در دانشگاه‌های کشورهای اروپایی، پایان‌نامه و یا دوره‌های درسی مرتبط با انقلاب اسلامی کاهش یافته است.

در بسیاری از موارد با توجه به اینکه دانشگاه مربوطه، IP ایران را تشخیص می‌داد و ورودی به بسیاری از بخش‌های اصرعاتی را محدود کرده و لذا اطلاعات محدود قابل دسترس است. در این کتاب تلاش شد حداکثر اطلاعات بدست آمده از سایت دانشگاه‌ها در اختیار خوانندگان قرار گیرد. در مواردی که اطلاعات ناقص بوده، از جستجوگر گوگل استفاده شده تا اطلاعات کامل گردد. امروزه در بسیاری از موارد اطلاعات گذشته در سایت دانشگاه‌ها موجود نمی‌باشد. در مورد آثار اساتید و محققین فعال در حوزه انقلاب اسلامی، مواردی وجود داشت که صاحب اثر اطلاعاتی از کتاب یا مقاله خود را منتشر نکرده و صرفاً عنوان اثر ذکر شده است. لازم به ذکر است که برخی از اساتید در دو مرکز یا بیشتر فعالیت دارند که تلاش شده است فعالیت این اساتید در هر دانشگاه به صورت تفکیکی بیان شود.

اثر حاضر با حمایت صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوریان کشور به انجام رسیده و لذا بر خود لازم می‌دانم از جناب دکتر محمد تقی جغتایی مدیر ارزیابی طرح‌ها، دکتر عنایت شریفی، دکتر مرتضی سمون مهدوی و دکتر شرکت مقدم و کلیه مسئولین و دست‌اندرکارانی که در تهیه و آماده‌سازی این اثر سهم داشته‌اند، تشکر نمایم.